N°. 472. **DE GRONDWET.** 18[illegible]4.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . . ƒ 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . „ 5.50.

DONDERDAG 3[illegible] NOVEMBER.

UITGEVER-D[illegible]RECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., [illegible]e 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten M. [illegible]hooneveld en Zoon,
Beurssteeg, te [illegible]msterdam.
Brieven franco aan het [illegible]reau De Grond[illegible]
Jan Hendrikst[illegible], n°. 259.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels. . . . . ƒ 1.0[illegible]
Voor elken regel meer. . . . . „ 0.1[illegible]
Behalve de 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijk en overlijden worden geplaatst tegen betaling van ƒ 1, het zegelregt daaronder begrepen.

Het «halfje». (1)

Overdreven ligtgeraaktheid is het gebrek niet dergenen, die aan het hoofd van *dit* Kabinet staan.

Er zijn tijden en omstandigheden, waarin men naar waarheid zeggen kan: *een Ministerie dat niet verkiest heen te gaan, blijft lang.*

de Nederlander van heden.

Wij zijn, door de „tegenovergestelde rigting, niet slechts teruggegann tot vóór 1848; wij schijnen 't onschatbare voorregt te genieten, van de tijden van 1839 op nieuw te beleven, waarvan Mr. DONKER CURTIUS — tegenwoordig „hooggeacht ambtgenoot" van den heer VAN HALL — verklaarde, „dat men het zich in de „Kamer tot eene gewoonte maakte, om *tegen* te spreken „en *vóór* te stemmen (2)". Wie destijds zou voorspeld hebben, dat eenmaal het leven van een ministerie, waarin dezelfde Mr. DIRK DONKER CURTIUS zitting nam, zou moeten gerekt worden door dezelfde gewoonte, hem zou nog minder geloof zijn geschonken dan den miskenden heer VAN LENNEP, dien Nederland nog steeds weigert als eene Madame LE NORMAND te eerbiedigen.

De zitting der Tweede Kamer van gister leverde een schouwspel op, waarvan de verschillende phases inderdaad verdiend hadden, door het stift van een *Cham* aan de vergetelheid te worden onttrokken. Uit een natuurkundig oogpunt, vooral, was die zitting hoogst interessant. Menigmalen toch lazen wij van merkwaardige proefnemingen, die gedaan zijn om na te gaan, hoe lang de eene diersoort (3) boven de andere het leven wist te rekken. De amputatiën van den kikvorsch, de lucht-pomp-proeven met den konijn, behooren daartoe in de eerste plaats. Zelden, evenwel, vernamen wij van ecne proef, zoo heroïk, als die gister met volkomen succes werd geapplicecrd, om tot de kennis te geraken, wat het April-Ministerie, alvorens te gaan „naar den weg van alle vleesche", wel *verdragen* kon. Met moed en volharding heeft het de proef doorgestaan; als een tweede *phoenix* verrijst het uit de assche, en voert als onvergankelijke trophee uit den strijd „het halfje" naar het Panthéon der April-beweging over!!

Op onwederlegbare wijs heeft de heer VAN HALL, door zijne houding van gister, de vuurproef van ministeriële waardigheid en zelfstandigheid — waarvan, trouwens, ieder reeds vooraf was overtuigd — doorgestaan. Tot een levend woord wist hij zijne verklaring, op 25 Junij 1853 namens *het geheele ministerie* afgelegd, te maken: „*Dit* verzeker ik, dat, waar het maat„regelen geldt, die het Ministerie begrijpt te moeten, „voorstellen en verdedigen, *in het belang van het „Vaderland*, dat Ministerie, zoo God het kracht geeft, „*zijne stelling zal weten te handhaven*" (4).

Wat eene schitterende handhaving!

Wat was de *stelling* van het Ministerie? Dat *de belangen van het Vaderland* vorderen de ƒ 12,500, die de Minister van Buitenlandsche Zaken vroeg ter verhooging van de bezoldiging van sommige gezanten. De heer VAN HOËVELL meende dan ook, dat, werd die aanvrage geweigerd, de Kamer een afkeurend votum over dat stelsel geven zou; en, eergister (Maandag) beaamde de heer VAN HALL, dat het amendement van den heer DOMMER „*gerigt was tegen de hartader van „het stelsel des Ministers van Buitenlandsche Zaken.*"

Ook na *deze* verklaring, gescherpt door de doorschemerende bedreiging van aftreding, scheen de aanneming niet twijfelachtig; en de heer DOMMER, de voorsteller van 't amendement, verklaarde gister, te regt, dat, ofschoon hij aan zijn voorstel de bedoeling *niet* had gehecht, die de Minister *er* aan gaf, hij evenwel door geenerlei bedreiging zou worden weêrhouden om te doen, wat pligt hem voorschreef te doen. Drie ministeriële leden hadden toch, in hun loffelijken ijver *voor de belangen des Vaderlands*, maar vòòr de verklaring des Ministers, te kennen gegeven, dat zij ditmaal *tegen* den Minister zouden moeten stemmen; want zij allen waren overtuigd, „dat men moest beginnen met eene vermeer„dering van de bezoldiging der mindere ambtenaren" (5); dat het „*ongeoorloofd*" was om te beginnen met eene verhooging van de tractementen der gezanten; „*dat „daartoe de hand niet mag worden geleend*" (6); dat men *een vijand was* van die aangevraagde verhooging (7) en zoo al voort. Zelfs dàn, wanneer men aannam, dat de vele ministeriële leden, die *nu* zwegen, maar in de sectiën, niet zonder cordaatheid, zich ten sterkste tegen de verhooging hadden verklaard — welligt om den heer DONKER CURTIUS van 1839 te huldigen — zouden *vóór* stemmen, scheen het lot der verhooging, door de verklaring der drie ministeriële leden, beslist te zijn; en mogt men de hoop voeden, dat het Nederlandsche Volk niet nog ƒ 12,500 méér van zijn bloed en zijn zweet zou moeten afstaan, ten behoeve van ambtenaren, die zich in overvloed baden, terwijl mindere ambtenaren, om hunnen kinderen *eten te geven*, verpligt waren, ze het noodige onderwijs *te onthouden!* (8)

Maar wat gebeurt nu?

De heer VAN AKERLAKEN, zwevende tusschen het verlangen om den heer VAN HALL niet te zien vallen en de overtuiging, dat de gezanten geen hooger tractement behoeven, stelt eene „*schikking*" voor. Hij meent, dat de Minister zoo maar niet in eens van zijn *stelsel* kan afgaan; ook niet, dat de voorstanders van 't amendement gaaf weg hunne overtuiging zouden opofferen. En waarin bestond nu de schikking? Hij stelde voor, om *niet* ƒ 12,500, maar den Minister slechts ƒ 6000 *meer* toe te staan.

Waarom slechts ƒ 6000; waarom niet *zeven*, of *acht; waarom niet *vier?* De heer VAN AKERLAKEN achtte het onnoodig, de berekening, die tot grondslag van zijne „schikking" was genomen, mede te deelen; wij weten dus bijvb. niet, of met die ƒ 6000 de ongelukkige heer LIGHTENVELT zich nu nog maar zal moeten behelpen met gemeubelde kamertjes te Parijs, waarvoor de Natie *zeven duizend vijf honderd guldens* jaarlijks betalen moet (9). De berekening was evenwel niet noodig; want ieder zag (lagchende) in, dat het een heroïek middel was om te „schikken".

En wat doet de Minister, de heer VAN HALL, die „waar het maatregelen geldt, die het Ministerie begrijpt „te moeten voorstellen en verdedigen in *het belang van „het Vaderland, zijne stelling*, zoo God hem kracht „geeft, *zal weten te handhaven?*"

De Minister verklaart, dat hij zich *niet* zal verzetten tegen de „*schikking*" van den heer VAN AKERLAKEN; want, daar hij, Minister, toch voornemens was geweest om niet *de geheele* som uit te geven, kon hij met ƒ 6000 precies doen, waartoe hij van de Natie ƒ 12,500 had gevraagd. Die wending, neen die *handhaving* van het *stelsel*, komt dan ook zeer juist overeen met de plegtige verklaring van het geheele Ministerie, „dat „*iedere* post van *elke* begrooting met de meeste nauwe „gezetheid getoetst was aan den dubbelen eisch der „behoeften van de dienst en van de meest gewenschte „spaarzaamheid" (10). Wat Maandag was: „een steek „toegebragt aan de hartader van het stelsel des Minis„ters", werd Dingsdag een vriendelijk aanbod, om de ministeriële firma, die op het punt stond van te failleren, door een accoordje van 50 procent, op de been te houden.

De schuldeischers, die de meerderheid aan hunne zijde konden doen overslaan, waren dan ook niet onverbiddellijk. De heer DIRKS bepaalde zich eenvoudig om te stemmen *vóór* hetgeen hij afgekeurd had; de heer VAN HEIDEN wenschte het „heldere hoofd" van den heer VAN HALL niet te verliezen en liet daarom maar de Natie over de ƒ 6000 heenstappen; de heer SANDER deed nog beter. Deze heer had Maandag *stellig* verklaard, dat hij het Hoofdstuk van Buitenlandsche Zaken zou verwerpen, wanneer niet de ƒ 12,500 vervielen, of wanneer men hem niet „*van dwaling over„tuigde*" (11). Dingsdag geeft hij te kennen, dat *hij niet is overtuigd van zijne dwaling;* maar dat hij zou *vóór* stemmen, bijaldien de Minister wilde verklaren dat de ƒ 6000 — niet de ƒ 12.500 — noodig waren in het belang van het Vaderland.

Hier zijn wij verpligt te constateren, dat de Kamer haar genoegen over deze inschikkelijkheid zeer manifest te kennen gaf; DICKENS zou zeggen, dat kwaadsprekende menschen zouden vertellen, dat de lever der Kamer op ontzaggelijke wijs in beweging werd gebragt, hetgeen niet verminderde toen de heer VAN HALL daarna opstond en „*als man van eer*" verklaarde, dat „*de voorgestelde verhoogde uitgaven* (nu niet meer „ƒ 12.500, maar plotseling tot ƒ 6000 gedaald) *in „het belang des Vaderlands onvermijdelijk noodzakelijk „waren.*" Welligt, dat menig lid zich herinnerde, toen hij op dit oogenblik den heer DIRK DONKER CURTIUS zag zitten naast zijn „hooggeachten ambtgenoot" den heer VAN HALL, dat de Minister van Justitie eenmaal schreef: „Het is bekend, *dat de Ministers zweren* bij „het voorgeven, dat eene vermindering van uitgaven, „en bij gevolg van lasten, *onmogelijk is.*" (12)

En zóó kwam het „*halfje*" in de wereld.

Zoo *handhaafde* het Ministerie zijne stelling, waar het maatregelen gold, in het belang des Vaderlands!

Zoo werd geconstateerd, hoe leden der Kamer bij het uitbrengen van hunne stem enkel het algemeen belang op het oog houden!

Zoo accordeerde de heer VAN HALL voor *vijftig procent!*

---

(1) Het, ook na nadere overdenking lachwekkende amendement van dan heer V. AKERLAKEN, om de ƒ 12,500, die de heer VAN HALL verklaarde noodig te hebben om in de behoeften der gezanten en „*in het belang des Lands*" te voorzien, te halveren en dus eenvoudig, zonder eenig motief, op ƒ 6000 te stellen, werd door den heer LUYBEN zeer juist met den naam van „*een halfje*" gekarakteriseerd. Van dáár het opschrift van dit artikel.

(2) *Orde*, 1839, 2e druk bl. 21.

(3) Wij hopen, dat onze lezers met de physica genoeg bekend zullen zijn, om te weten dat, natuurkundig gesproken, de mensch tot de hoogste diersoort behoort, en dat, derhalve, de vergelijking volstrekt *natuurkundig* is.

(4) Bijblad (buitengew.) 1853 2e Kamer, bl. 44.

(5) De heer SANDER, Bijblad 1854—55, 2e Kamer, bl. 147.

(6) De heer v. HEIDEN REINESTEIN. Ibid. bl. 148.

(7) De heer DIRKS, Ibid. bl. 149, die zelfs geene nadere inlichtingen tot bekeering scheen te wachten; maar enkel, dat de Minister zich, op de door hem en anderen aangevoerde gronden, *met het amendement zou vereenigen*!!

(8) Het ministeriele lid SANDER verklaarde met diep gevoel (*Maandag*) dat hij zulke voorbeelden kende. (Bijbl. a. s. bl. 147) *Dingsdag* stemde hij, even gevoelig, vóór de verhooging!

(9) De heer VAN HALL verklaarde, dat de heer LIGHTENVELT zich met appartementen van 15,000 francs moest behelpen. Arme gezant!

(10) Redevoering des Min. van Financiën, bij de aanbieding der begrootingswetten.

(11) De heer SANDER, u. s. bl. 147.

(12) *Iets over het nut der ijzeren wegen*, bl. 6.

De heer VAN HALL heeft, bij het bespreken van de bekende zaak van Gibson o. a. verklaard, dat die persoon *niet* was benoemd tot attaché van legatie. Wij deelen hier onze lezers, omtrent dat punt, opmerkelijke bijzonderheden mede, aan den *Echo Universel* ontleend. Zij zijn eene curieuse bijdrage om te komen tot de volledige kennis van de wijs, waarop de heer VAN HALL behendig zich van netelige puntjes weet af te maken; zij leeren ons tevens, welke waarde aan de verzekeringen des Ministers moet gehecht worden.

De heer van Hall heeft ook verklaard, dat het onjuist is, dat kapitein Gibson door zijne regering zou zijn benoemd tot attaché van legatie.

Indien hij niet speelt met de woorden; want de Amerikaanshe regering draagt aan hare minister-residenten de zorg op om zelven hunne attachés van legatie te benoemen, dan moet men gelooven, dat de heer van Hall te Parijs zeer slecht gediend wordt door den heer Lightenvelt. Wij weten zeer wel, dat dien staatsman opgedragen is, bij den heer Mason, minister der Vereenigde Staten te Parijs, inlichtingen in te winnen omtrent de betrekking, welke door kapitein Gibson wordt bekleed, en

de uitslag van dien stap wordt ons in bijzonderheden medegedeeld, die nu nog voor onze lezers niet van belang ontbloot zijn.

Bij zijne aankomst te Parijs stapte de heer Gibson af aan het hotel van de Amerikaansche legatie, waar onmiddelijk vertrekken voor hem in gereedheid werden gebragt. Weinige dagen daarna gaf de heer Piatt, secretaris van legatie, den heer Gibson volmagt om den titel van attaché aan te nemen, zich voorbehoudende, daarop bij de eerste gelegenheid de goedkeuring van den heer Mason te vragen. Van dat oogenblik af werd de heer Gibson te Parijs allerwege in die hoedanigheid voorgesteld door den secretaris van de Amerikaansche legatie; maar gedurende den tijd tusschen welken die gebeurtenissen plaats hadden en de bekrachtiging der benoeming, werd de heer Mason door den heer Lightenvelt geinterpelleerd, waarop eerstgemelde antwoordde, dat de heer kapitein Gibson niet bepaaldelijk benoemd was tot attaché van legatie, maar dat hij hoog aangeschreven stond in de achting van den President der Vereenigde Staten, die hem naar 's Hage had gezonden met depêches van het departement van staat; dat die depêches hem op eene vertrouwelijke wijs den toegang hadden verleend tot den heer Belmont; dat de heer Gibson thans zijn intrek had genomen in het hôtel van de Amerikaansche legatie te Parijs en dat de Regering der Vereenigde Staten ongetwijfeld zijne eischen zou doen gelden.

Zoodra de heer Mason kennis bekomen had van de redenen der nieuwsgierigheid des heeren Lightenvelt, *gaf hij zijne volkomene toestemming tot de benoeming des heeren Gibson* en deze toefde nu niet om op nieuw in Holland te verschijnen, reizende met een paspoort, die afgegeven was door de Amerikaansche legatie te Parijs, en waarbij hem werd toegekend de hoedanigheid *van bijzonder agent der Vereenigde Staten en attaché bij de legatie van dat land te Parijs.*

Wij herhalen het: indien de heer van Hall tot geene erbarmelijk woordenspel zijne toevlugt neemt, dan moeten wij opmerken, dat eenvoudige dagbladen, die ontzaggelijk hooge belastingen aan de schatkist betalen, in plaats van subsidiën te ontvangen, dikwerf beter ingelicht zijn dan de regeringen welke diplomaten onderhouden, die 15,000 francs verwonen en een groot aantal agenten van politie in dienst hebben; want de heer Lightenvelt had gemakkelijk kunnen weten wat er was van eene diplomatische betrekking, door den heer Gibson bekleed, en de Nederlandsche politie had, door hem bij zijne aankomst eeniglijk zijne papieren af te vragen, de regering kunnen onderrigten ten aanzien der hoedanigheid, welke hem in de paspoort is toegekend. De bijzonderheden, welke wij hebben medegedeeld, kunnen tegelijker tijd bewijzen of wij regt hadden, ons bezig te houden met den eisch van een man, die zoo krachtdadig door zijne regering schijnt ondersteund te worden; een eisch welken de heer van Hall zoo veel mogelijk tracht te verzwijgen, maar dien dit het eenige middel is om zijne bekende onhandigheid in deze zaak te bedekken.

In het programma van het April-Ministerie was, ter miskenning van het vorig bewind, neêrgelegd eene belofte tot handhaving van het *monarchaal* beginsel; en alsof de insinuatie nog niet genoeg beteekende, stelde de heer VAN HALL, dezer dagen, tegenover de constitutionnele monarchie, de *monarchaal-constitutionnele-monarchie.* Aan de zonderlinge zamenkoppeling van, op die wijs geenerlei zin erlangende woorden, blijkt de toeleg duidelijk, om op de groote menigte indruk te maken, op het gevaar af van bij den verstandigen man een glimlach op te wekken.

De heer THORBECKE heeft, in zijne merkwaardige rede van den 23sten Nov., dit punt opgenomen en met de hem eigene helderheid toegelicht; hij heeft dat beginsel, zoo naauw verwant aan de ministeriële verantwoordelijkheid, in een antwoord op den heer VAN GOLTSTEIN, in dier voege uiteengezet:

Een *tweede* punt, Mijnheer de Voorzitter, dat den geachten spreker tot eene beschouwing en aanbeveling van dat programma, tot blijdschap over de daarin verkondigde beginselen aanleiding gaf, een punt waarop men veelvuldig, ook van andere kanten, gedrukt heeft om het vorig Gouvernement te miskennen — was de in dat programma vervatte belofte van handhaving van het *monarchaal* beginsel. Als of dat monarchaal beginsel onder het vorige Gouvernement ware veronachtzaamd! Als of de monarchie, het monarchisch Bewind, ooit sterker dan onder het vorige Gouvernement ware geweest!

Wat heeft de geachte spreker gezegd? Hij heeft ons verzekerd, dat hij van *deze* Regering ten allen tijde vernomen had, dat zij de opperste leiding van zaken overliet aan den Koning, zonder zich aan de verantwoordelijkheid voor de Regeringsdaden te onttrekken, met andere woorden: de geachte spreker heeft eene lofrede gehouden op de verklaring, die ons, een jaar geleden, de toenmalige Voorzitter van den Raad van Ministers gaf; eene verklaring, die een ijverig gebruikt en uitgewerkt thema van beschuldiging is geworden tegen het vorige Gouvernement. De Minister van Justitie sprak als tijdelijk Voorzitter van den Raad van Ministers in de zitting van 24 November des vorigen jaars, toen een lid of sommige leden dezer Vergadering een naderen uitleg, geloof ik, van dit zoogenoemde programma hadden gewenscht, deze woorden: „zij" (de tegenwoordige Regering) „oordeelt met het oog op hetgeen toen" (in 1848) „is verhandeld, zoowel in de enkele als in de dubbele Kamer, dat niettegenstaande de toen gemaakte veranderingen het monarchaal beginsel der Grondwet van 1815 ongeschonden is gebleven en alzoo onze staatsregeling in monarchalen zin moet worden opgevat en toegepast," — Als of die staatsregeling ook kon worden opgevat en toegepast in een anderen dan in dezen zin! alsof zij tweeërlei, eene monarchale en eene niet monarchale uitlegging toeliet! — „Het gevoelen van deze Regering te dien aanzien is" vervolgt de Minister van Justitie, „dat de leiding van zaken toekomt aan den Koning, en dat de Ministers verantwoordelijk voor zijn;" met andere woorden: „de Koning besluit en de Ministers voegen hunne handteekening daarnevens om zich verantwoordelijk te stellen!"

Indien die woorden enkel op den vorm zagen: „de Koning besluit en dat besluit door den Koning geteekend, wordt gecontrasigneerd door de Ministers," dan zou de Voorzitter van den Raad van Ministers niets hebben gezegd; en zeker is dit de meening niet van de lofrede van den spreker uit Utrecht.

Er wordt meer mede bedoeld, en hierbij komt het mij voor, dat de spreker dezelfde vergissing heeft gepleegd die, dunkt mij, sedert anderhalf jaar zeer dikwijls wordt gepleegd. Het is echter geene nieuwe, het is eene oude verwarring, die namelijk van persoonlijke autoriteit met constitutionnele monarchie.

Dit is het punt, waarin de leer van den Minister van Justitie niet alleen niet overeenkomt met het gevoelen van de constitutionnelen, maar er zeer verre, Mijnheer de Voorzitter, van afwijkt.

De vraag is deze: hebben wij in de regeringshandelingen enkel persoonlijke daden van het Hoofd der Regering, van den Koning, of hebben wij daarin tevens de overtuiging der Ministers te zien? Hebben wij daarin niet de zelfstandige overtuiging van de Ministers te zien, hebben wij in de Ministers niets te zien dan verantwoordelijke personen, verantwoordelijk voor de zonden, die door een ander kunnen zijn gepleegd, dan begrijp ik volkomen, dat men met bezorgdheid en angst opziet tegen de ministeriele verantwoordelijkheid; eene angstvalligheid waarvan wij in het laatste jaar menig blijk hebben ontwaard — dan begrijp ik volkomen dat men de werking der ministeriele verantwoordelijkheid op alle wijze tracht te verflaauwen.

Doch het is zoo niet als hierbij wordt onderhandeld. Het is een vast constitutionneel beginsel, dat al hetgeen de Koning wil, Hem door de Ministers is aangeraden. De ministeriele verantwoordelijkheid is niet alleen een waarborg tegen individuele vorstelijke willekeur, maar inzonderheid voor de Kroon zelve, die aldus in den strijd, dien meeningen, belangen, regten enz., over regeringsdaden voeren, volkomen wordt gedekt. Zij is echter die waarborg niet meer, zoodra de uitvoering des Ministers niet geacht wordt te zijn het uitvloeisel van zijne zelfstandige overtuiging, maar aan den persoonlijken wil des Konings te gehoorzamen. Dan klimt de zedelijke verantwoordelijkheid, ondanks het tusschen geschoven scherm eener ministeriele aansprakelijkheid tot den Vorst op. Dan is de ministeriele verantwoordelijkheid niet meer dan een doorzigtig floers, door de eerste windvlaag opgeligt.

De zedelijke kracht der ministeriele verantwoordelijkheid ligt niet hierin, dat de Minister zich aansprakelijk stelle, maar in de zekerheid, dat hij, een eerlijk, bekwaam, alleen door het algemeen belang geleid man, *zelfstandig*, uit eigen overtuiging hebbe gehandeld.

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZIGT.

Het nieuws van den dag is weinig beteekenend, vooral het diplomatiek nieuws.

Het Engelsche parlement is tegen den 12 der volgende maand bijeengeroepen. De *Times* meldde dat gister op eene zeer stellige wijze, en de Fransche Moniteur heeft het nader bevestigd.

De *London Gazette* deelt dit thans in een buitengewoon bijvoegsel als officieel besluit mede, dat genomen is met het oog op het spoedvereischende der afdoening van verscheidene belangrijke aangelegenheden.

De *Times* geeft als reden op de noodzakelijkheid om eenige regementen van militie toe te staan de bezetting, welke thans in de Middellandsche zee is, te vervangen, hetgeen niet geschieden kan dan krachtens eene parlementsacte.

Het kan waar zijn, dat dit eene der redenen der bijeenroeping van het Parlement is; maar wij gelooven niet, dat zij de eenige reden is.

Men weet, dat er sprake is van eene Engelsch-Fransche leening. Men heeft later gemeld, dat die zaak verdaagd is. Maar is uitstel algeheel afzien van dit plan? Is het niet mogelijk, dat de Engelsche kamers zich met dit onderwerp zullen moeten bezig houden? Er is nog iets anders. Keizer Nicolaas heeft zich bereid verklaard, de vier waarborgen aan te nemen. Het zou dwaas zijn, te ontkennen dat die aanneming den bestaanden toestand zeer wijzigt. Zou het niet mogelijk zijn, dat het Engelsche kabinet ten deze het gevoelen zou willen kennen der kamers, deze zoo doende als het ware den pols zou willen voelen, ten einde zich te vergewissen omtrent de mate van volharding of vredesgezindheid die het moet aan den dag leggen bij het onderzoek van vredes-voorstellen, wil 't onderhandelen in overeenstemming met de openbare meening in het vereenigd koningrijk

Dit alles zijn slechts gissingen; maar zij komen niet onwaarschijnlijk voor. Men mag toch aannemen, dat het finantiële vraagstuk en dat der aanneming van de vier waarborgen door Rusland tot het besluit, waarbij de opening van het parlement meer dan twee maanden vervroegd wordt, meer aanleiding gegeven hebben, dan het zenden van regementen militie naar de Middellandsche zee.

Er zijn sedert gister geene nadere berigten uit de Krim ontvangen dan die, welke de Fransche *Moniteur* heeft medegedeeld. Daaruit blijkt insgelijks, dat het onweder, welke den 14 in de Zwarte zee geheerscht heeft, aan de geallieerden een Fransch schip van 100 kanonnen, *Henri IV*, gekost heeft, alsmede een stoomkorvet en verscheidene transportschepen. Hoe betreurenswaardig die verliezen ook zijn, mogen de eskaders der geallieerden tevreden zijn dat zij tot dusver geene grootere geleden hebben in eene zee welke zoo ongastvrij is en op een zoo ongunstig tijdstip van het jaar. Prins Menchikoff deelt in eene depêche mede, dat op den 18 nog niets belangrijks voor Sebastopol was voorgevallen. Na de nieuwstijdingen uit de Krim, welke het voorregt hebben, bovenal de aandacht tot zich te trekken, komt thans het meest in aanmerking het bezoek van den Sultan bij Prins Napoleon. Deze gebeurtenis wekt vooral zeer de belangstelling, omdat het de eerste maal is, dat de Sultan den voet gezet heeft op eene Europesche ambassade.

Men verneemt thans eenige bijzonderheden omtrent de ministeriële crisis in Denemarken, welke, gelijk onze lezers weten, is geëindigd met het ontslag der ministers voor Holstein en Sleeswijk en den minister van Oorlog. De wijziging, welke het gevolg is van een geschil tusschen de ministers omtrent eene bijzondere quaestie, zal volstrekt geene verandering brengen in het binnen- en buitenlandsch bestuur. Het gold alleen de vraag of men den grooten raad van het koningrijk, (ingesteld bij de Grondwet, welke de Koning onlangs heeft goedgekeurd) beslissende stem zou geven omtrent vraagstukken van finantiëlen aard, of wel, dat dit ligchaam, in weerwil zijner klagten, slechts raadgevende stem zou hebben, overeenkomstig de voorschriften van voorzegde grondwet. De drie afgetreden ministers drongen aan op handhaving van het bestaande; maar hunne ambtgenooten en de Koning helden er toe over, gehoor te geven aan de klagten van den Grooten Raad. De heeren Reventlow-Criminil, Ch. Moltke en Hanssen hebben toen hun ontslag ingediend, dat aangenomen is, en de Koning heeft in hunne plaats benoemd de heeren Scheel, Warnstedt en v. Bulow. Voortaan zal de Groote Raad alleen ten aanzien van belastingzaken raadgevende stem hebben.

Men verneemt, dat de Deensche Rijksdag is bijeengeroepen tegen den 18 Dec. De Zweedsche Rijksdag zal den 5 Dec. gesloten worden.

De berigten uit Spanje zijn voortdurend zeer onzeker. De definitive zamenstelling der Cortes ondervindt uitstel, hetgeen de openbare meening in eene zeer ongunstige stemming brengt. Het is thans aan geen twijfel meer onderheving, dat Espartero zal benoemd worden tot President. Men weet, dat de hevige progressisten en de democraten op zijne hand zijn, gezwegen nog van eenige ultras, die niet weten wat zij willen. Nadat verschillende bijeenkomsten gehouden zijn, hebben zich ook de gematigd progressisten voor zijne candidatuur verklaard.

De *Arabia* is te Liverpool aangekomen met de mail van New-York van 15 November. De zaak met Soulé had daar veel indruk gemaakt. Het Kabinet vindt zich zeer in verlegenheid hoe te handelen, en de heer Marcy scheen wel genegen om den heer Soulé terug te roepen.

Men was steeds inlichtingen wachtende omtrent het gedrag van den heer Soulé, dat nog niet bekend was. De *Know Nothings* hielden zich met deze zaak zeer bezig, en zeiden, dat het thans tijd is, de Vereenigde Staten in het buitenland door ware Amerikaansche gentlemen te doen vertegenwoordigen.

De finantiële crisis duurt voort. Verscheidene banken, en daaronder die van Cincinnati en Chicago, hebben hunne betalingen gestaakt.

De *Know Nothings* stellen den heer Fillmore als Voorzitter der Unie voor.

Men sprak van een opstand te Puerto Principal.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

ZITTING VAN WOENSDAG, 29 NOVEMBER.

Na dat de zitting geopend was, heeft de heer STORM VAN 'S GRAVENSANDE het woord gevraagd en het volgende gezegd:

Mijnheer de Voorzitter! Het verheugt mij aan de Kamer de mededeeling te kunnen doen, dat het ons allen bekend incident, hetwelk zich in de zitting van jl. Zaturdag heeft voorgedaan, — volgens het *eenparig* oordeel der vier mannen, die aan partijen in deze zaak hebben ter zijde gestaan, op eene voor beiden allezins eervolle wijze is ten einde gebragt, en alzoo als geheel afgedaan moet beschouwd worden.

DISCUSSIE OVER HET IIIde HOOFDSTUK.

(*Buitenlandsche Zaken*).

Art. 6 (consuls-tractementen) is aan de orde. De heer VAN BOSSE vraagt, of de regering voornemens is, verder voort te gaan met het aanstellen van bezoldigde consulaire agenten, dan wel om de bezoldiging in te trekken. Spr. keert daarbij terug op het dubbelzinnige antwoord des Ministers, gisteren gegeven op de vraag van den heer SLOET, waarom de schepen, bestemd om naar de kust van Guinea te vertrekken, tegenbevel hadden ontvangen. Dat antwoord scheen ook voor de uitlegging vatbaar te zijn, dat andere redenen dan van algemeen belang tot de nietzending zouden hebben geleid.

De heer HUGENHOLZ wenscht de vraag des vorigen Spr. uit een ander oogpunt te appuijeren. Spr. wist niet, wat de schepen, die naar Guinea bestemd waren, in de Oostzee te doen hadden; wel zou een Amsterd. handelshuis [illegible] van die twee schepen; maar Spr. weet, dat, bij den toestand onzer vloot, het zenden van twee oorlogschepen in dit saisoen, alleen aan gewigtige redenen mag worden toegekend. Spr. leest voor een berigt uit de *Indépendance*, waaruit blijkt, dat reeds de *Cycloop* op het punt gestaan heeft van te vergaan; en Spr. wenscht nu omtrent deze zaak eene duidelijke en klare opheldering te ontvangen, en niet zoo eene ingewikkelde als de Minister steeds gewoon is te geven.

De heer ELOUT beveelt voorzigtigheid aan bij het gevolg geven aan den aandrang, om in Australië consulaire agenten aan te stellen.

De MIN. V. BUITENL. ZAKEN zegt, ten aanzien van het niet-zenden van twee schepen naar de kust van Guinea, dat de Koning is opperbevelhebber van de vloot en landmagt en dat, derhalve, de redenen eigenlijk niet behoefden ontwikkeld te worden; maar de Minister wil wel verklaren, dat de Ministerraad besloten heeft, in deze oogenblikken, niet twee schepen van huis te zenden. En wanneer men nu vraagt: „Waarom?" dan blijkt alleen daaruit, dat men niet op de hoogte is van den toestand, waarin

Europa zich bevindt. Waar is het, overigens, dat op verzoek van een Amsterdamsch handelshuis en van twee Kamers van Koophandel, die schepen naar de Oostzee zijn gezonden, om graanschepen door den Sond te slepen. De handel had daaraan behoefte en het Ministerie had zulks erkend. Die schepen kruisen echter niet *en croisière* om onze vlag te beschermen, zooals de *Indépendance* zegt; maar om niet enkel Nederlandsche, maar ook vreemde schepen, met graan beladen, te slepen.

Ten aanzien van de bezoldiging der consuls, zegt de Min., dat hij alleen bezoldiging toekent dan, wanneer zonder tractement geene goede consuls zijn te verkrijgen.

De heer HUGENHOLTZ dankt den Minister voor diens mededeelingen; maar constateert toch, dat alweder door den Minister den Koning is op den voorgrond gesteld; en hij betwist den Minister het regt, om den Spr. te verdenken alsof hij iets op de prerogatieven der Kroon zou willen afdingen. Hij eischt, dat de Minister hem zoo iets niet naar de voeten werpe, noch aan welk lid der Kamer ook. Deze regering komt telkens met den naam des Konings in deze zaal; dat is een woord, bestemd om grooten weerklank te vinden in het land; maar de Kamer heeft met *de Ministers* te doen; het zijn *de Ministers*, wier daden beoordeeld worden niet die des Konings. Dit woord werd door de Regering telkens gebruikt, om in de Tweede Kamer der Staten Generaal het spreken te beletten over de meest gewigtige onderwerpen; maar dit middel zal geen effect hebben, althans hem Spr. zal 't niet beletten, zijne stem tegen *de Ministers* te doen hooren, waar hij het noodig oordeelt.

Op het punt terugkeerende van de uitzending der schepen naar de Oostzee, treedt Spr. in eene beschouwing van het antwoord des Ministers, en vraagt of hier niet de eenige quaestie is, of het wel *noodzakelijk* was, om die schepen te zenden? Naar Spr. stellige informatiën, waren er geene schepen met graan beladen *te verwachten*, zoodat de officieren der schepen zelven niet wisten, wat zij hadden te doen; men kon dus van den maatregel geen ander effect hebben, *dan dat onze oorlogsbodems konden stranden*. Spr. gelooft, dat de twee schepen, niet met veel schepen met graan zullen terugkomen, maar alleen met groote avarij en veel geld zullen kosten.

De heer VAN BOSSE gelooft, dat wanneer een Volksvertegenwoordiger inlichting vraagt over het gebruik dat van 's lands vloot wordt gemaakt, deze blijft binnen den kring zijner bevoegdheid, zonder te treden op het gebied aan den Koning toekomende. Spr. protesteert tevens tegen de bewering des Ministers, alsof *hij* zou hebben geinsinueerd dat het Ministerie andere bedoelingen had dan de gegevene voor het *niet* zenden van oorlogschepen naar Guinea. Spr. herinnert, dat hij juist door het vragen van nadere opheldering, heeft willen doen wegnemen de blaam, die de Minister zelfs scheen geworpen te hebben op die handeling, door te zeggen, «dat hij wel begreep waarom «sommige leden zich deze zaak aantrokken, ten einde «zeker Rotterdamsch handelshuis te believen.»

De MINISTER VAN BUITENLANDSCHE ZAKEN heeft er niet aan gedacht, den heer HUGENHOLTZ te beschuldigen van in de prerogatieven der Kroon te zullen treden; en nimmer spreken de Ministers over den Koning, om daarmede *hunne* verantwoordelijkheid te dekken. — Het zou overigens den Minister aangenaam zijn, indien de heer HUGENHOLTZ de brieven wilde overleggen, die het bewijs gaven, dat er geene schepen met graan te verwachten waren; want waren die brieven van de officieren der schepen, zij beteekenden niets; omdat alleen de kommandanten kennis dragen van het doel der reize. — De Minister verklaart, ten aanzien van het opgemerkte door den heer Van Bosse, dat de regering hoegenaamd geene predilectie kent voor eenige stad des lands; en hij wenscht door dien afgevaardigde van geen blaam, welke ook, te worden gezuiverd.

De heer DIRKS zegt, dat er reeds zes schepen gesleept zijn om den noord door de uitgezonden schepen; zoodat de maatregel reeds wel effect heeft gehad.

De heer HUGENHOLTZ antwoordt o. a., dat er misschien ja zes schepen om den noord gesleept zijn; maar wanneer die schepen geene bestemming hebben voor Nederland, dan wilde Spr. toch wel weten of het de roeping onzer vlag was, om uitsluitend schepen te slepen voor andere natiën? De brieven kunnen niet worden overgelegd, die de Minister verlangt; want Spr. zou niemand willen compromiteren; maar hij moet blijven verklaren, dat die brieven voortkomen uit bronnen, die ten volle bij hem vertrouwen verdienen.

De artt. 6, 7, 8 en 9 worden zonder discussie aangenomen.

De artt. 10, (11 is vervallen) 12, 13 14 en 15 worden aangenomen.

Over art. 16 (*geheime uitgaven*) vraagt de heer L. D. Storm eene stemming; het artikel wordt aangenomen met 46 tegen 20 stemmen.

TEGEN de heeren Anemaet, v. d. Veen, de Lom, Thorbecke, Bots, de Poorter, Hoijnck, Jespers, Hengst, Westerhoff, v. Eck, Storm, Dullert, Strens, Reinders, Zylker; Sloet, Huguenin, Hugenholtz en van Hoëvell.

Bij de IV afdeeling (pensioenen) vraagt de heer KLOUT of het niet mogelijk zou zijn, den heer FAGEL het volle pensioen toe te kennen, ondanks de wet dit, wegens zijn verblijf buitenslands, verbiedt.

De MIN. v. BUITENL. ZAKEN verklaart, dat dit onmogelijk is, en meent dat die staatsman niet zou verlangen dat bij een voorstel van wet ten zijnen behoeve afgeweken werd van de algemeene wet.

De IV en V afdeeling worden zonder discussie aangenomen. Het geheele wetsontwerp met 41 tegen 25 stemmen.

TEGEN stemden de heeren: de Poorter, Hoynck, Jespers, Hengst, v. Wintershoven, Westerhoff, de Man, Meeussen, v. Eck, v. Zuijlen van Neijevelt, Storm, Dullert, Strens, Reinders, Zylker, Sloet, Ten Cate, Huguenin, Hugenholz, v. Hoëvell, Anemaet, v. d. Veen, de Lom, Thorbecke en v. Bosse.

ALGEMEENE DISCUSSIEN OVER HET IVde HOOFDSTUK.

(*Justitie.*)

De heer VAN AKERLAKEN herinnert, dat hij in de vorige jaren gestemd heeft tegen dat hoofdstuk; omdat tot dus ver niet was voldaan aan 't indienen der organieke wetten, onder het depart. Justitie ressorterende. Die toestand was evenwel thans een geheel andere; de Minister had reeds eenige organieke wetten aangeboden en had beloofd, om nog in deze zitting de wet op de regterlijke organisatie in te dienen. Hij zal dus zijne stem geven aan dit hoofdstuk; want anders te handelen zou hij, van zijn standpunt, niet anders dan onbillijk kunnen noemen. Intusschen is hij tegen onderscheidene afdeelingen gezind; vooral betreffende de verhoogingen op dit hoofdstuk voorkomende; hij is tegen de verhooging van 't tractement van den secretaris-generaal; tegen de aanvragen voor aanbouw van gevangenissen enz. Spr. dringt, ten slotte, bij den Min. aan om voort te gaan op den weg van partiële wijziging in onze wetboeken.

De heer ZILKER herinnert, hoe de grondwetsherziening vooral bezuiniging en min kostbaarheid in het regtswezen deed voorzien, en hoe de tegenwoordige Minister van Justitie daartoe meer dan iemand de hoop had opgewekt. De handelingen des Ministers komen echter, volgens Spr., daarmede niet overeen, en hij kan, derhalve, het hoofdstuk der begrooting niet goedkeuren.

De heer HOYNCK VAN PAPENDRECHT wil de gronden doen kennen, die hem, naar hij vreest, zullen leiden om dit hoofdstuk af te stemmen. Een hoofdbezwaar tegen het departement van Justitie is dit, dat hij bij dit dep. meent te zien een geheel stelsel, waarvan de nadeelige gevolgen zich reeds nu op de begrooting voordoen. Ook hij moet met een enkel woord wijzen op het bekende verslag van 13 Nov. 1848. Het was bekend, dat de toenmalige Minister van Justitie destijds ontwikkelde een geheel nieuw stelsel van regtsbedeeling, hetgeen volstrekt niet enkel was gegrond op de toenmalige behoeften der schatkist; want het hoofddoel was niet enkel bezuiniging geweest; maar ook het verschaffen van spoedig en goedkoop regt. In Mei 1849 stelde die Minister voor eene wet, tot voorbereiding van de invoering eener nieuwe regterlijke organisatie; en nu, in 1854, vroeg Spr. wat men van dien Minister had mogen verwachten na diens optreding ten tweede male? Spr. had verwacht eene spoedige indiening van eene regterlijke organisatie; in stede daarvan werd eene commissie benoemd, die geene andere uitkomst heeft gehad dan dat men de zekerheid heeft erlangd, van ook in *deze* zitting geene wet op genoemd stuk te ontvangen. Tevens had men mogen verwachten, dat de openvallende regterlijke betrekkingen, zonder hooge noodzakelijkheid, niet zouden aangevuld worden voor dat eene nieuwe regterlijke organisatie tot stand gekomen. Het tegendeel had nogtans plaats; talrijke benoemingen geschiedden, en Spreker vraagt of het zoo onnatuurlijk is, wanneer bij velen de gedachte oprees, dat bij die benoemingen niet uitsluitend het algemeen belang was in 't oog gehouden, maar dat ook hier de zucht openbaar werd om zich vrienden te maken, om, in dat tal van nieuwe benoemingen een steun voor het Ministerie te zoeken? De twee partiële wetten, in de vorige zitting aangenomen, schenen Spr. toe de geheele nieuwe regterlijke organisatie evenzeer geprae judicieerd te hebben als de talrijke plaats gegrepen benoemingen. Vooral de wet tot uitbreiding van de regtsmagt der kantonregten meende Spr. dat nadeelig zou werken op de publieke dienst; daar de Min. zelfs tot de erkentenis moest komen, dat vele kantonregters de bekwaamheid misten om de taak, hun opgedragen, behoorlijk te vervullen.

Een ander bezwaar had Spr. betrekkelijk *de rijkspolitie*. Spr. kan niet begrijpen, hoe er eene rijkspolitie kan bestaan, zonder dat *de wet* de perken harer bevoegdheid bepaalt; voorts verzet hij zich tegen de kosten, uitgetrokken voor de marechaussées, waarvan, naar Spr. meening, de kosten grootendeels door de gemeenten moeten worden gedragen.

De heer DULLERT verbaast zich over de drukke werkzaamheden, die blijkens des Min. getuigenis, bij het departement zouden bestaan; ofschoon hij ook niet begrijpt hoe men dan den tijd gehad heeft om lijsten te maken, zooals aan de Kamer waren aangeboden. Die lijsten onderzoekende wist Spr. dan hoe vele nietige werkzaamheden daarop vermeld stonden en hoeveel er was aangeteekend, dat eigenlijk bij dit Ministerie niet behoefde te huis te behooren. De werkzaamheden van den gewigtigsten tak van het departement schenen Spr. toe het schraalst te zijn, namelijk *de wetgevende tak*; want, in 1849 had de Min. de twee wetjes voorgedragen, die hij nu in 1854 weder had ingediend. Overigens was er niets gedaan, ofschoon er toch zooveel te doen was. Bijv. wij waren nog altijd verdwaald in een doolhof van Fransche wetten. De commissie, daarvoor benoemd, had hare taak volbragt en men merkte er niets van. Het zelfde was het geval met de politie; en ofschoon de Min. niet voor eene wettelijke regeling is van de politie, moest de Min. dan toch zorgen, dat de algemeene regels gesteld worden, die de Min. zelf verklaart dat gesteld *kunnen* worden. Wat de regterlijke organisatie betreft, Spr. zegt, dat de redenen die twee leden bewogen hebben, om te bedanken als leden van de benoemde commissie, waren gewigtige grieven tegen den Min., waarop deze niet zwijgen mogt. De handelwijze des Min. van Justitie was dus, volgens de verklaring dier leden, strijdig met de Grondwet en strijdig met het Koninklijk besluit, gewest. Spr. wenscht te weten, hoe de zaak zich toegedragen heeft; en hij wenscht, derhalve, mededeeling van het rapport der commissie en van de redenen van het ontslag der twee bewuste leden.

De heer VAN LIJNDEN spreekt mede over de ontbonden commissie voor de regterlijke organisatie. Hij houdt zich overtuigd, dat de Minister al de ophelderingen zal kunnen geven, die door den vorigen Spr. waren gevraagd; maar constateert uit eene verklaring des Ministers, dat deze bijna eenstemmig was geweest met de commissie over de middelen tot vereenvoudiging en minder kostbaarmaking van regtsgedingen in burgerlijke zaken. Spr. had dus verwacht, dat de Min., als voorstander van partiële wijziging, nu althans, *dit* onderwerp bij de wet afzonderlijk zou regelen.

De heer DE BRAUW verdedigt de handelingen des Ministers van Justitie, vooral betrekkelijk het aangevoerde wegens de talrijk gedane regterlijke benoemingen. Hij vraagt voorts den Minister van Justitie of hij wel de hand houdt aan de uitvoering van de wetten? Zoo ja, dan merkt Spr. op, dat in de gemeente Kockengen in tweerlei opzigt de wet was overtreden. Spr. geeft hier een verhaal van 't gebeurde met eene begraafplaats van de R. Cath. gemeente aldaar en van het bouwen eener kerk. Beide partijen acht Spr. in deze zaak benadeeld; en Spr. vraagt nu of er eenig uitzigt bestaat, dat in deze regt gedaan worde en de wetten hier te lande zullen gehandhaafd worden?

De heer VAN BOSSE vestigt de aandacht op eene bijzonderheid, namelijk, dat de lijst van de werkzaamheden aan de kamer overgelegd, gebaseerd op den *Index*, niet veel beteekent; want ieder stuk ontvangt soms twee of drie of vier Nis. Zoo vindt men onder de werkzaamheden meer dan duizend rekesten tot plaatsing, die geen arbeid kosten. Spr. had eens nagecijferd en dan gevonden, dat er 23,688 Nis. op den *Index* zijn; 27 ambtenaren zijn er bij het departement, die dus nog geen 2½ Nis. per dag af te handelen hebben, 't geen dan ook geen doodwerken kan genoemd worden. Hij heeft dus bezwaar tegen de voorgestelde verhooging van bezoldiging van ambtenaren.

De heer VAN GOLTSTEIN spreekt zeer breedvoerig over eene nieuwe regterlijke organisatie, met het oog op het verledene, op het tegenwoordige en op de toekomst.

De heer ELOUT vestigt de aandacht op zijne redevoering bij de algemeene discussiën gehouden, betrekkelijk de ministeriële verantwoordelijkheid. Hij had toen opheldering gevraagd omtrent een zeer gewigtig punt, maar had tot dusver geen antwoord van 't Ministerie ontvangen.

De heer VAN RAPPARD betoogt, dat de wet van Mei 1849, betrekkelijk de vervulling van regterlijke betrekkingen, steeds stipt is nageleefd.

Voorts heeft Spr. ten aanzien van het voorgevallene met de commissie voor de regterlijke organisatie, medegedeeld: dat die commissie zeer ijverig gewerkt heeft; dat zij heeft doorgedrongen tot in den oorsprong van het bestaande kwaad; dat daarover een zeer uitvoerig rapport werd ingediend aan den Minister; dat omtrent de meeste punten eenstemmigheid bestond behoudens één enkel hoofdpunt; dat in April 1854 de Minister te kennen gaf de punten, waarin hij met de commissie verschilde; dat daarop volgde een gewijzigd rapport aan den Minister; dat in September de meerderheid der commissie voorstelde, om reeds dadelijk wijzigingen te maken in bepalingen van het wetboek van burgerlijke regtsvordering, zonder zich te hechten aan de letter van het 5de addit. artikel der Grondwet; maar dat de minderheid meende, dat daardoor de wet op de regterlijke organisatie te lang zou uitgesteld worden en, derhalve, ook de uitvoering van een grondwettig voorschrift. Daarop heeft de minderheid haar ontslag genomen.

De heer HUGENHOLTZ merkt op, dat de regering op eigen gezag op de begrooting eener gemeente de bezoldiging van het Openbaar Ministerie had doen brengen. Spr. acht dit in strijd met de Gemeentewet. De regering had dit feit ten sterkste, in de Mem. van Beantw. tegen gesproken, en nu treedt Spr. in curieuse bijzonderheden om zonneklaar aan te toonen, dat de Regering ten onregte eene ontkentenis heeft gesteld tegen over zijne verklaring, en dat het Departement van Justitie een Koninklijk besluit heeft geproroveerd, dat door allen, die de zaak kennen, schreeuwend onregtvaardig genoemd wordt. [*Wij komen op die zaak nader terug.*]

De MIN. v. JUSTITIE beantwoordt de onderscheidene sprekers. Ten aanzien van het verwijt, dat er zoo vele vacatures zouden zijn aangevuld, de Min. ontkent, dat dit gegrond zou zijn. Het Ministerie wil door posten te begeven geene vrienden maken, want men maakt zich daardoor vijanden in plaats van vrienden. [Hier treedt de Min. in een aantal tegen de drukpers. De Min. verklaarde daarbij, dat die pers hetgeen *hij zegt* steeds verdraaide; maar dat hij altijd die drukpers nog beschouwde als de *Koningin der aarde*, en te gelijkertijd in 't oog hield het spreukje: Al gaat de leugen nog zoo snel, de waarheid achterhaalt hem wel.] Ten genoege des Min. stellen wij nu voor, dat gedeelte van 's Ministers redevoering onze lezers uit het *Bijblad* mede te deelen. Wat betreft het voorgevallene met de commissie tot de regterlijke organisatie, de Minister verwijst naar 't geen de heer van Rappard daaromtrent gezegd had en treedt in eenige ontwikkeling omtrent hetgeen hij had verrigt en onder handen had, om aan te toonen, dat de Minister doet wat hij kan, en dat er met redelijkheid niet meer kan gevorderd worden.

Wat de regeling bij de wet van de rijks-politie betreft, de Min. kan daartoe noch de noodzakelijkheid, noch de mogelijkheid inzien en betoogt, dat de gemeente-politie ook niet in de gemeentewet is geregeld.

De Min. verklaart voorts, dat de werkzaamheden bij het Ministerie van Justitie sedert 1848 bijna een derde meer zijn toegenomen; en zij zullen steeds meer toenemen,

naarmate men meer en meer zal organiseren.

Rakende de bekende zaak van Kockengen, zegt de Minister, dat die zaak uitgelokt heeft het advies van drie ministeriën en dat, thans nog die zaak bij den raad van State aanhangig is.

Eindelijk weêrspreekt de Min. het betoog van den heer HUGENHOLTZ en houdt vol dat in dezen, volgens de gewone regels der gemeentewet was gehandeld.

De heer HOIJNCK vraagt het woord; wegens het vergevorderde uur wordt de verdere discussie uitgesteld tot morgen ochtend 11 ure.

's Gravenhage, 29 November.

Z. M. heeft aan H. D. kamerheer jhr. mr. W. Boreel vergunning verleend tot het aannemen der onderscheidingsteekenen van ridder der orde van de Kroon van Wurtemberg, hem door Z. M. den Koning van Wurtemberg geschonken.

—

Z. M. heeft aan de commissie uit de Prov. Staten van Zuidholland, belast met het onderzoek der ontworpen reglementen voor den Alblasserwaard met Arkel beneden de Zouwe en voor de Vijfheeren landen: andermaal magtiging verleend, om na het sluiten der Staten-vergadering hare werkzaamheden voort te zetten.

—

Z. M. heeft benoemd tot ontvanger der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen te Oude Pekel A, den heer J. Muller; tot commiesen der posterijen van de 3de kl., de heeren B. J. A. W. baron van der Borch, R. van Sonsbeeck, en M. H. Beeckman, tot surnumerairen bij het vak der posterijen, de heeren H. O. baron van Ittersum, te Groningen; A. D. Methorst, te Amersfoort, en J. A. Z. graaf van Rechteren Limpurg, te Kampen; tot ontvangers der directe belastingen en accijnsen te Bleskensgraaf, c. a, den heer F. C. M. Groshans; te Ruurlo, den heer D. P. J. N. Gaijmans.

---

* Sedert eenige dagen bevindt zich Z. Exc. de luitenant-generaal de la Sarraz, Oud-Minister van Buitenlandsche Zaken, in een zorgwekkenden toestand.

---

* Eergisteren middag heeft er bij Z. Exc. den baron Doblhoff, Minister van Z. M. den Keizer van Oostenrijk bij het Nederlandsche Hof, een groot diner plaats gehad, dat door Z. D. H. den Hertog van Saxen Weimar, de Leden van het corps diplomatiek, de Ministers en vele andere aanzienlijken werd bijgewoond.

---

* Heden zijn de zittingen van de synodale commissie gesloten, na eene bijeenkomst van ruim drie weken. Zij zal zonder bijzondere omstandigheden niet vóór de maand Mei 1855 weder bijeenkomen.

---

* Men verneemt, dat de commissie voor het concert *Diligentia* aan den heer E. Lubeck, die het eerste in dit saisoen gegeven concert door zijn uitstekend talent zoo zeer heeft opgeluisterd, het eerelidmaatschap heeft aangeboden.

Volgens eene mededeeling van Z. M. consul te St. Petersburg, dd. 16 dezer, duurde de kustvaart met Finland ongehinderd voort, en was men toen daar ter stede bezig met het laden van eenige schepen met hennep, lijnzaad en talk, in destinatie van Stockholm en andere Zweedsche havens.

De *Nieuwe Rotterdamsche Courant* heeft berigten uit Oost-Indie ontvangen loopende tot den 11 October. Men leest onder anderen daarin, dat de Javasche Courant eene dagorder mededeelt van den Gouverneur-Generaal, dd. 9 October 1854, waarin 's Konings tevredenheid wordt kenbaar gemaakt over de verovering van Sankawang en Koelor en over de behaalde overwinning te Montrado, op den 2den Julij ll. door de land- en zeemagt. Ten blijke van die tevredenheid zijn aan de bevelhebbers van het leger en de marine, twee koninklijke brieven gerigt, een aan den heer Jhr. ridder de Stuers, luit-generaal en kommandant van het leger in Indië, en een aan den heer van der Plaat, vice-admiraal kommandant van de Nederl. zeemagt in Ned. Indië. Uit den brief aan den kommandant van het leger blijkt, dat de Koning als aanvankelijk blijk van HD. tevredenheid, den luit-kolonel A. J. Andressen kommandant der expeditie heeft bevorderd tot ridder der derde kl. van de milit. Willemsorde en hem tevens heeft benoemd tot HD. adjudant in buitengewone dienst.

Het *Staatsblad* no. 143 bevat een Koninklijk besluit van 18 dezer tot vaststelling van het algemeen reglement van policie voor het Nederlandsch gedeelte van het kanaal van Maastricht naar 's Hertogenbosch, genaamd de Zuid-Willemsvaart.

✢ **Gouda**, 28 November. Tot Leden van de Kamer van Koophandel alhier, zijn herkozen: de heeren G. van Hofwegen, B. van Galen en A. M. Koot.

◁ **Amerongen**, 28 November. In de gisteren avond alhier gehouden landbouwkundige voorlezingen, sprak de heer van Geuns onder andere over: stalmest, strooisel enz. de verschillende werking daarvan op den grond en op de planten, en vervolgens over de beste wijzen, om mest te bewaren.

— Sedert ons laatste berigt zijn te Elst wederom eenige partijen verhagelde tabak verkocht; p. m. 70000 1/2 ned. ponden f 11 1/4 tot f 11 1/2 de 100 1/2 ned. ponden; Aard-Zandgoed, pluksel en bestgoed, alles één prijs

Ingezonden Stukken.

Het voorstel der vijf leden.

De afschaffing van de accijnsen op de brandstoffen voorgesteld door 5 onzer uitstekendste vertegenwoordigers mag, mijns erachtens, in het belang der mindere standen van de maatschappij *niet* worden toegestaan, omdat deze er meer na- dan voordeel van hebben te verwachten. Immers de grootste kooplieden in steenkolen zijn, zoo men zegt, tengevolge van de accijnswet, zeer rijke of achtingswaardige lieden geworden, die veel geld onder de menschen brengen door het doen bouwen van lust- en andere huizen, het doen vervaardigen en verzamelen van schilderijen enz. enz. Wanneer nu het voorstel der 5 mannen wordt aangenomen, zal dit zeker ophouden; land en stad, welke deze belastingen in de accijnsen terug krijgen verliezen en de lagere standen verdienen minder; zoodat het in het welbegrepen belang van allen is, de belasting op de brandstoffen even min als de overige accijnsen af te schaffen of te verplaatsen, maar het beter zou zijn deze te behouden en tevens, overeenkomstig het gevoelen van den Steenwijkschen afgevaardigde en staatsman, het budget te verhoogen door de tractementen der gezanten en ambtenaren (rijks-advocaten daaronder begrepen) grooter te maken, opdat de hengelaars des schatkist meer geld kunnen verteeren en laten verdienen. BASTIAT

de Drogredenaar.

Advertentien.

GENEESKUNDE.

Sedert eenigen tijd zal men opgemerkt hebben, dat er in de dagbladen vele Apotheken te koop zijn en vele Leerlingen gezocht worden. Eenige Ouders en Jongelingen mogen welligt gehoord hebben dat nu, dezen zomer — behalve een Zoon van een Nederlandsch Professor en een Zoontje van een Nederlandsch Doctor, enz. — ook een Nederlandsch Apotheker, de Natuurgeneeskunde *à la* Priessnitz in Duitschland ging opzoeken, tot volkomen genezing van: Verlamming; alsmede dat de Apothekers-leerling (*Hablad* 28 Sept.), al ligt beschuldigd wordt, de oorzaak te zijn als de dood volgt op het „voorgeschreven genees (?) middel." Maar, wanneer daar nu vervolgens geheel geene Leerlingen te vinden zijn, dan zijn er ook weldra geene Bazen meer om de kogeltjes te verzilveren: *le combat est fini, faute de combattants et de munition.* Dit schijnt dan de weg te wezen langs denwelken wij de Natuurgeneeskunde algemeen zullen deelachtig worden. Het gaat dan wel langzaam, maar zeker, en stemt volkomen overeen met den landaard. Jongelingen past op uw tellen, reeds de tweede Nederlandsche Apotheker lag in 't water. Wilt gij dan nog, U bekwamen tot het vermengen van vergiften, haast U dan, nog kunt gij — reeds verboden voor het lieve Vee door den Minister — het *privilège* voor Menschen bekomen; maar, wilt gij Plattelands-Heelmeester worden, dan gaat het nog beter; dan levert gij zelven de artsenijen, daar komt geen zwart op wit, daar worden geene recepten geschreven en is de Patient erg, dan wordt er gaarne geraadpleegd met den Professor in de hoofdstad, tot het toedienen van rattenkruid en chinin, gij zijt dan geheel buiten schoot en het moge dan waarheid zijn: dat de Vrouw van 60 jaren en het Kind van 16 weken, des te eerder de eeuwige Zaligheid genieten. (675)

Eene ingewortelde leverkwaal, vergezeld van diarrhaea, die jaren lang alle geneesmiddelen trotseerde, werd door DU BARRY'S REVALENTA ARABICA genezen. — De beroemde Indische reiziger en oudheidkundige, de Majoor EDIE schreef als volgt:

Londen, 20 Maart 1852.

In de laatste twee jaren leed ik jammerlijk aan uitzetting van de lever en een hardnekkig diarrhaea, die ik in Indië en China had opgedaan en waartegen ik de voorschriften van de kundigste artsen in Indië, China en van hier beproefde; doch zonder anderen uitslag dan eene trapsgewijze verzwakking; ik was op den rand van het graf, onbekwaam om den arm op te heffen van zwakte, toen Kapitein WRAUGHTON in dienst van de O. I. Comp. mij aanraadde de Revalenta te beproeven en alle geneesmiddelen ter zijde te stellen. De uitslag was verblijdend, binnen eene maand was mijne gezondheid volkomen hersteld, en ik schep er een bijzonder genoegen in, om alle lijders aan te sporen, mijn voorbeeld te volgen. Tevens zal ik met bereidwilligheid aan alle verlangde informatiën beantwoorden.

W. EDIE, *Majoor in H. M. dienst.*

De *IJ- en Amstelbode* van 4 November, den brief van Dr. Nerand besprekende, zegt:

Volgens attest van den Lijfarts van Z. K. H. Prins Adalbert van Pruissen, blijkt het thans, naar ons inzien, toch ten duidelijkste, dat het eene bewezene zaak is, dat het gebruiken van de Revalenta Arabica zelfs in hopelooze gevallen redding heeft aangebragt.

Naar ons oordeel toch zou een geneesheer, die zulk eene hooge en eervolle betrekking bekleedt als Dr. Jules Nerand, zich wel wachten een doelloos middel door zijne getuigenis aan te bevelen. Wat dus de vijanden der Revalenta voortaan ook zeggen mogen, wij gelooven, dat de verklaring van zulk een beroemd persoon, als de Lijfarts van den Prins van Pruissen, genoeg zal wezen om den laster tot zwijgen te brengen en het gebruik der Revalenta in schier elk huisgezin te doen invoeren.

De prijs der REVALENTA is:

Kleine Bussen	1 pd.	2 pd.	5 pd.	12 pd.
$87\frac{1}{2}$ c.	f 2.—	f 3.50	f 8.—	f 16.—
	1 pd.	2 pd.	5 pd.	10 pd.
Dubbeld gezuiverde	f 4.—	f 7.—	f 16.—	f 24.—

Zij is te verkrijgen in het VERKOOPHUIS en de bekende Dépôts. (676)

DE PILLEN VAN HOLLOWAY; *zijn een zeker werkend middel voor hoest, gevatte koude en aamborstigheid.* In den herfsttijd heerschen voornamelijk, hoest, koude en borstkwalen. De eigenschappen der pillen van Holloway zijn dusdanig, dat wanneer men dezelven bij tijds gebruikt, de hevigheid dier ongesteldheden alsdan aanmerkelijk wordt verminderd, zoo dat de zieke weinig of geen ongemak daarvan heeft, doch indien hij nalatig daarin is, gebeurt het dikwijls dat de grond tot ongeneeslijke kwalen gelegd wordt. Diegenen dus welke daaraan onderhevig zijn, behoorden van deze uitmuntende pillen vroegtijdig gebruik te maken.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt: Doosjes Pillen à f 0.30, f 1.85, f 3.00, f 6.75, f 13.50, f 20.50. Potjes Zalf à f 0.80, f 1.85, f 3.00, f 7.05, f 13.85, f 20.95.

Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen bij J. M. VAN RENESSE, te 's Hage; bij B. ADAMA, te Amsterdam, bij L. J. GROOTENDORST, te Utrecht en bij J. STRAATMAN, Hoofd-depôthouder te 's Bosch, alsmede in HOLLOWAY'S Etablissementen te Londen, 244 Strand, en te New-York, 80 Maiden Lane. (677)

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 29 November 1854.

Nederland.	Pct.	
Ned. W. Schuld.	$2\frac{1}{2}$	$58\frac{1}{2}$ $\frac{7}{8}$ $\frac{1}{2}$
Dito Certificat. .	3	$69\frac{7}{8}$
Dito Dito . .	4	$83\frac{3}{16}$ $\frac{3}{8}$ $\frac{3}{16}$
O. I. Leening. .	4	
Amort. Syndic.	$3\frac{1}{2}$	
Hand.-Maats. .	$4\frac{1}{2}$	
Belgie.		
Certificaten. . .	$2\frac{1}{2}$	
D° *Rothschild* .	$2\frac{1}{2}$	$47\frac{3}{8}$
Frankrijk.		
Obligatiën . . .	3	
Spanje.		
Nieuwe	1	$17\frac{3}{4}$ $\frac{3}{16}$
Dito Buitenl. .	3	
D° Binnenl. 6/m.	3	$32\frac{7}{16}$ $\frac{5}{8}$ $\frac{1}{2}$
Bew. Sp. Com.		$5\frac{5}{16}$
Amort. Schuld.		
Portugal.		
Londen nieuwe.	3	$36\frac{1}{16}$ $\frac{1}{8}$
Dito uitgest . .	4	

Rusland.	Pct.	
Hope 1798/1816	5	$99\frac{1}{2}$
Dito 1828/1829	5	$98\frac{1}{8}$
Cert. 1831/1838	5	
Dito Dito	$4\frac{1}{2}$	
Dito *Hope* . . .	4	
Dito *Stieglitz* .	5	
Dito dito 5e Ser.	4	
Inschr. Assig. .	6	
Certific. dito. .	6	$56\frac{1}{8}$ $\frac{1}{4}$
Polen.		
Obligatiën . . .	4	
Oostenrijk.		
Metalliek . . .	5	$62\frac{1}{8}$ $\frac{3}{4}$
Dito bet. Amst.	5	$78\frac{1}{16}$ $\frac{3}{8}$
Dito Nation. .	5	$65\frac{3}{8}$ $\frac{1}{4}$ $\frac{3}{8}$
Dito 1847 . . .	$2\frac{1}{2}$	$31\frac{1}{8}$ $\frac{1}{2}$
Dito 1851/1852.	$2\frac{1}{2}$	$31\frac{1}{8}$ $\frac{1}{2}$

Braz. bij Roths. p. s. 500. 5 pct. $95\frac{1}{2}$; Mexic., te Lond. 3 pct. $19\frac{5}{8}$, $\frac{13}{16}$; dito Onb. $19\frac{5}{8}$, $\frac{13}{16}$; Gren., te Lond. Onb. $14\frac{1}{8}$, $\frac{1}{4}$; dito Uitg. $5\frac{1}{4}$, $\frac{3}{8}$; Peru $4\frac{1}{2}$ pct. 65, $\frac{1}{4}$, 65.

De markt was ook heden wederom flaauwer gestemd door verkooporders welke op de lagere afkomende Buitenl. koersen in [illegible] waren onze Binnenl. en Oostenrijksche fondsen het meest gedrukt.

FRANKFORT, Dingsdag 28 November. Metalliek 5 pct. $64\frac{3}{4}$; Spanje binnenl. 3 pct. $31\frac{7}{16}$; dito 1 pct. $17\frac{5}{8}$.

LONDEN, Dingsdag 28 November. Consols $91\frac{5}{8}$, $\frac{3}{4}$; slot $91\frac{1}{2}$. Flaauwe markt; de andere fondsen onveranderd.

PARIJS, Dingsdag 28 November. Fr. $4\frac{1}{2}$ pct. 95; dito 3 pct. 70.40; Sp. 1 pct. 18; N. Metall. 81.

WEENEN, Dingsdag 28 November. N. Metall. $82\frac{3}{4}$; N. Leen. $97\frac{1}{4}$; Nat. Leen. $86\frac{7}{8}$; Bankactien 1228; Lombarden 96; Zilver 25; Wissel op Londen 12.18; dito op Parijs 148.

MADRID, Zaturdag 25 November. Sp. 3 pct. 34.65; dito N. 1 pct. 18.20.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.